

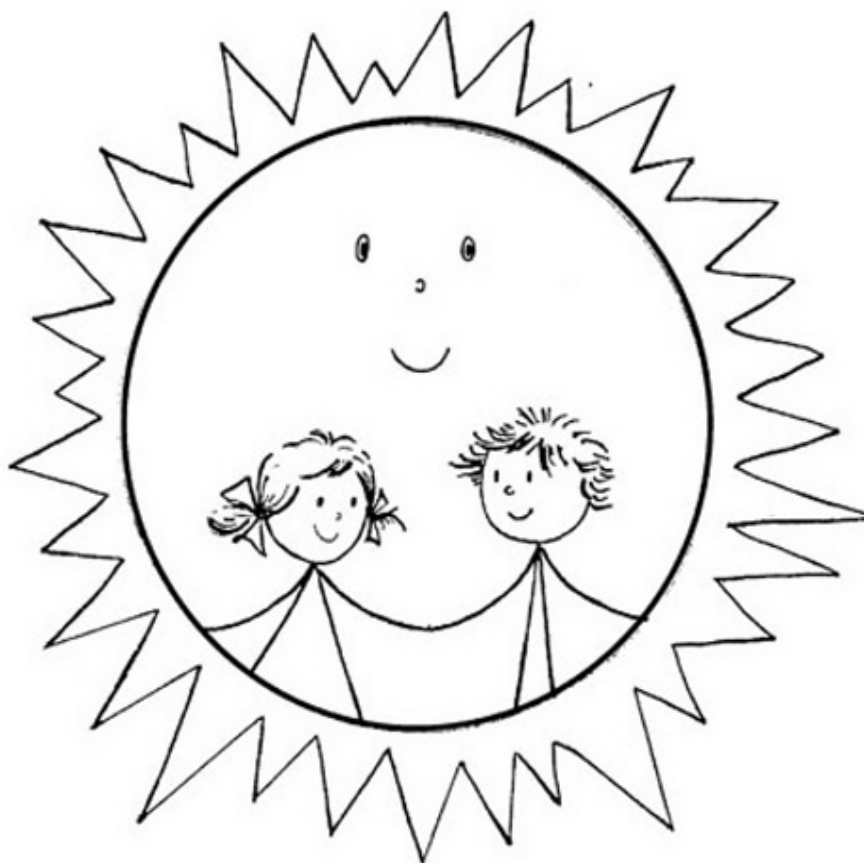
ŠKOLNÍ VDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

**Základní škola a Mateřská škola
Horní Moštěnice,
příspěvková organizace**

Č. j.: 1190/1.1.1/2023/ZSHM

Motivační název

Hraj si a poznávej sebe i svět kolem nás

OBSAH

ŠKOLNÍ VĚDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY	0
1. Identifikační údaje	3
1.1 Předkladatel.....	3
1.2 Zřizovatel	3
1.3 Platnost dokumentu	3
2. Charakteristika zařízení	4
3. Charakteristika ŠVP	4
4. Formy vzdělávání.....	5
4.1 Příležitostná činnost	5
4.2 Odpočinkové činnosti	5
4.3 Rekreační činnosti	5
4.4 Zájmové činnosti rozvíjející osobnost žáka	5
4.5 Pravidelné činnosti	5
4.6 Spontánní činnost.....	6
4.7 Příprava na vyučování	6
5. Konkrétní cíle vzdělávání	6
6. Obsah vzdělávání.....	8
7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání	9
7.1 Podmínky přijímání k zájmovému vzdělávání	9
7.2 Podmínky ukončování zájmového vzdělávání.....	10
7.3 Vnitřní řád školní družiny	10
8. Popis materiálních, personálních, psychosociálních podmínek a bezpečnosti práce a ochrany zdraví.	10
8.1 Materiální podmínky	10
8.2 Personální podmínky.....	10
8.3 Psychosociální podmínky.....	11
9. Délka a časový plán vzdělávání, podmínky ukončování vzdělávání	11
10. Hodnocení a autoevaluace	11
Vnitřní evaluace:.....	11
Vnější evaluace:.....	12
Evaluace práce ŠD a jejího ŠVP se zabývá:	12
Techniky a metody:	12

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 PŘEDKLADATEL

Název školy:	Základní a Mateřská škola Horní Moštěnice
Adresa:	Pod Vinohrady 30, 751 17 Horní Moštěnice
Právní forma:	příspěvková organizace
Ředitel školy:	Mgr. Libor Kubík
Telefon:	581 224 248
E-mail:	zs@hornimostenice.cz
IČO:	70 981 698
REDIZO:	600146723
IZO: Školní družina	102 592 951
Kapacita:	87
Web:	www.zshornimostenice.cz

1.2 ZŘIZOVATEL

Název:	Obec Horní Moštěnice
Adresa:	Dr. A. Stojana 120/41, 751 17 Horní Moštěnice
Telefon:	581 224 122, 581 224 233
E-mail:	ou@hornimostenice.cz

1.3 PLATNOST DOKUMENTU

Účinnost	1. září 2023
----------	--------------

2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Školní družina je součástí Základní a Mateřské školy Horní Moštěnice. Má samostatné prostory v přízemí pavilonu prvního stupně školní budovy. Škola zřizuje tři oddělení školní družiny. Účast ve ŠD je dobrovolná, po přihlášení musí účastníci dodržovat Vnitřní řád školní družiny. K pohybovým aktivitám slouží tělocvična, školní zahrada vybavena herními prvky, multifunkční hřiště a obecní hřiště nedaleko školy. V rámci školní družiny žáci navštěvují zájmové kroužky. Stravování žáků probíhá ve školní jídelně. Děti si mohou vybírat stravu ze dvou nabídek jídel.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Školní družina je nedílnou součástí školy. Realizuje výchovu, vzdělávání a zájmovou činnost mimo vyučování. Plní úkoly zájmového vzdělávání především v odpoledních hodinách. Respektuje a rozvíjí věkové a individuální zvláštnosti žáků, učí děti vhodně využívat svůj volný čas k rozvoji zájmů, potřeb, nadání, zálib a k rozvoji důležitých osobních a sociálních kompetencí. Dítě by si mělo ve školní družině především odpočinout, prohlubovat vztahy se svými vrstevníky, realizovat se v činnostech, které ho baví, poznávat své zájmy a rozvíjet je. Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy, plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí. Pomáhá překonávat dětem handicap, má důležitou roli v prevenci sociálně patologických jevů.

Naším cílem je budovat ve školní družině přátelské a pohodové prostředí, ve kterém žáci mohou prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí.

Při strukturování aktivit vzdělávacího programu školní družiny vycházíme ze čtyř základních typů učení, jak je užívá UNESCO:

Učit se „vědět“ - získávat vědomosti, objevovat nové věci, analyzovat poznatky, přizpůsobovat se novým situacím, řešit problémy...

Učit se „jak na to“ - získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život, komunikovat, pracovat jako část týmu...

Učit se „žít společně“ - rozvíjet porozumění s jinými lidmi, osvojit si pravidla společenského chování, poznávat práva a povinnosti všech lidí, společně řešit problémy...

Učit se „být“ - rozvíjet vnitřní kvality jednotlivce, pěstovat zdravý životní styl...

4. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Dobu, kterou děti pobývají ve školní družině, mohou využívat k rozvíjení svých zájmů a potřeb. Zájmová činnost školní družiny je orientovaná na pohybové a tělovýchovné aktivity, výtvarné a rukodělné činnosti, hudebně pohybovou činnost. Zájmové vzdělávání dětí probíhá také v dalších činnostech a aktivitách, které jsou rozpracovány v plánech vychovatelek a obsahují tyto činnosti:

4.1 PŘÍLEŽITOSTNÁ ČINNOST

- Účastníci ŠD se zapojují do akcí školy nebo jde o akce pouze školní družiny. Jde například o besídky (vánoční, ke Dni matek), slavnosti (čarodějnice), sportovní dny (Den dětí), pracovní dílny (vánoční, velikonoční), veřejná vystoupení (vítání občánků).
- Základem účastníků jsou přihlášení žáci ŠD, ale mohou se zúčastnit i rodinní příslušníci, či další zájemci.

4.2 ODPOČINKOVÉ ČINNOSTI

- Cílem těchto činností je odstranění únavy, mají tedy psychohygienické poslání.
- Tyto činnosti se zařazují především po obědě, popřípadě ráno pro děti, které brzy vstávají, také po vycházce atd.
- Patří k nim sledování a čtení pohádek, hraní společenských her, volné kreslení, výtvarné činnosti, stavění stavebnic, navlékání korálků, vyšívání.

4.3 REKREAČNÍ ČINNOSTI

- Tyto činnosti slouží k regeneraci sil. Jedná se o aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky, jako jsou různé pohybové a sportovní hry, míčové hry, plavání, jízda na kole, kreslení, sáňkování, bruslení, pěší turistické výlety.

4.4 ZÁJMOVÉ ČINNOSTI ROZVÍJEJÍCÍ OSOBNOST ŽÁKA

- Tyto činnosti umožňují žákům seberealizaci (kompenzaci školních neúspěchů), další rozvoj pohybových a mentálních dovedností. Lze je organizovat jako kolektivní nebo individuální. Některé děti upřednostňují logické hry, pracovní činnosti, sportovní hry, jiné zase didaktické hry, zdravotně nebo ruční práce, práce s keramickou hlinou atd.

4.5 PRAVIDELNÉ ČINNOSTI

- Každodenní zájmové činnosti přihlášených žáků do ŠD.
- Při výběru každodenních činností se přihlíží k momentálním potřebám žáků a jejich psychohygieně.

4.6 SPONTÁNNÍ ČINNOST

- Ve ŠD jsou spontánní aktivity zahrnuty do denního režimu (klidové činnosti, hry, pobyt venku, poslech hudby, četba knih a časopisů atd.) pro přihlášené žáky.

4.7 PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ

- Zahrnuje činnosti související s plněním školních povinností. V programu práce naší ŠD je zahrnuta pouze okrajově.
- Všechny činnosti ŠD probíhají v závislosti na počasí, momentálním fyzickém i psychickém stavu žáků.

5. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

CÍLE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

- všestranně se rozvíjí osobnost žáka s důrazem na klíčové kompetence vycházející ze ŠVP
- žáci jsou vedeni k aktivnímu využívání volného času
- žáci se vybavují dostatkem námětů pro naplňování volného času
- rozvíjí se samostatnost, zodpovědnost, posiluje se jejich sebevědomí
- žáci jsou vedeni k všestranné a otevřené komunikaci
- rozvíjí se schopnost společně řešit problémové situace přirozenou cestou
- žáci jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k přírodě
- je zajištěno odborné pedagogické vedení
- je upevňována spolupráce s rodiči žáků
- jsou realizovány aktivity k udržitelnému rozvoji Země (den Země, třídíme odpad,...)
- žáci jsou vedeni k sebepoznání, toleranci a ohleduplnosti vůči sobě i vůči druhým
- je rozvíjena vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a přírodě
- osvojují se základy slušného chování a vystupování
- žáci jsou vedeni k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti
- žáci se učí aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví

KONKRÉTNÍ CÍLE PRO ŽÁKA

- žák dodržuje vymezená pravidla, plní své povinnosti
- používá šetrně vybavení ŠD (hry, výtvarný materiál)
- pracuje bezpečně s nástroji
- používá účinně materiály, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- tvořivě myslí, logicky uvažuje a řeší problémy s přihlédnutím k věkovým a individuálním zvláštnostem
- všestranně a účinně komunikuje
- zapojuje se do školních akcí, rozvíjí cit pro místní zvyky a tradice

Žáci jsou na začátku, v průběhu i na konci školního roku seznamováni s možnými riziky pobytu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou soustavně poučováni o zásadách správného chování, a to nejen v budově školy, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sezónních činnostech a sportech.

Školní družina svými činnostmi přispívá i k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

- 1. KOMPETENCE K UČENÍ** - učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
- 2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU** - všímá si dění a problémů okolo, řeší je, rozlišuje správná a chybná řešení, využívá logického myšlení, vymýšlí nová řešení, započaté činnosti dokončuje.
- 3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ** - ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, vyjadřuje se kultivovaně a vhodně formulovanými větami.
- 4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ** - samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí, projevuje ohleduplnost a citlivost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- 5. KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ** - učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, dbá na bezpečnost a zdraví své i druhých.
- 6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU** - orientuje se v možnostech smysluplného využití volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy a koníčky v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku na využití volného času.
- 7. KOMPETENCE OBČANSKÉ** - respektuje přesvědčení druhých, váží si jich, odmítá hrubé zacházení, je si vědom svých práv a povinností, rozhoduje se podle dané situace a dokáže podle svých možností poskytnout účinnou pomoc, aktivně a tvořivě se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit, chápe základní ekologické souvislosti, má kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí, chrání své zdraví.

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Aktivita a činnosti připravované pro děti ve školní družině navazují na vzdělávací oblasti ŠVP pro ZV:

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

❖ Místo, kde žijeme

- vztah ke škole, vesnici, státu
- poznávání nejbližšího okolí (vycházky, výlety)
- orientace v místě bydliště
- dopravní výchova

❖ Lidé kolem nás

- příbuzenské vztahy v rodině
- pravidla soužití
- vztahy mezi dětmi, vztahy ve škole
- komunikace slovní i mimoslovní
- pravidla slušného chování
- principy demokracie, základní lidská práva
- moje práva a povinnosti
- úcta ke každému povolání
- vztah k handicapovaným lidem
- opatrnost při styku s neznámými lidmi

❖ Lidé a čas

- regionální pověsti a báje
- tradice a zvyky
- návštěva kulturních institucí - divadlo, výstavy
- orientace v čase
- budování správného denního režimu (smysluplné trávení volného času)

❖ Rozmanitosti přírody

- pobyt v přírodě, poznávání rostlin a živočichů
- proměny přírody - roční období
- činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
- třídění odpadu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- základní hygienické návyky
- tělovýchovné chvíle
- poučení o úrazech a jejich předcházení
- zásady první pomoci
- zdravá výživa a životní styl

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

- tradiční a netradiční materiály
- elementární dovednosti

Do okruhu témat činností ve školní družině jsou zařazena také průřezová témata a to především týkající se osobnostní a sociální výchovy, environmentální výchovy, multikulturní a mediální výchovy. Dalším důležitým průřezovým tématem, které není vymezeno Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, ale je do činností školní družiny zařazeno je výchova k trávení volného času.

7. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ

7.1 PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ K ZÁJMOVÉMU VZDĚLÁVÁNÍ

- K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. až 5. ročníku ZŠ Horní Moštěnice, primárně žáci nižších ročníků. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce, povinnou součástí je i písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny.
- O přijetí k zájmovému vzdělávání rozhoduje ředitel školy.

Ředitel stanoví ve vnitřním řádu pro jednotlivé formy zájmového vzdělávání podle § 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání způsob evidence účastníků takto:

- Přihlašování a odhlašování žáků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností zajišťuje vychovatelka příslušného oddělení ŠD.
- O zařazení žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy.
- Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok. Škola přijímá platby v hotovosti i bankovním převodem. Vychovatelky v jednotlivých odděleních kontrolují placení úhrady, pokud jsou rodiče v prodlení s placením, jedná s nimi. Pokud rodiče nereagují na ústní výzvy, prokazatelným způsobem je písemně upozorní na jejich povinnost.
- Platby v hotovosti v kanceláři školy, nebo bankovním převodem na č. účtu: 1885169309/0800 (ve zprávách pro příjemce musí být uvedeno jméno a příjmení žáka a oddělení, které navštěvuje).

Úplata může být snížena nebo prominuta

V kompetenci ředitele školy je možné úplatu za družinu prominout na základě písemné žádosti.

- Pokud za žáka není zaplacen poplatek, vychovatelka školní družiny o tom uvědomí ředitele školy nejpozději do jednoho měsíce. Ředitel školy může rozhodnout o případném vyloučení žáka ze školní družiny.

- Po projednání se zřizovatelem se činnost ŠD v době všech prázdnin přerušuje.
- Omluvu nepřítomnosti žáka v ŠD, odchylky od docházky žáka, nebo pokud má žák odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je uvedeno v zápisovém lístku, sdělí zákonní zástupci vychovatelce písemně.
- Účast žáka v ŠD je zaznamenávána v třídní knize.

7.2 PODMÍNKY UKONČOVÁNÍ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

- Docházku je možno ukončit:
 - na žádost zákonného zástupce kdykoli během školního roku
 - při opakovaném porušování školního řádu či řádu školní družiny, návrh na vyloučení je projednán na pedagogické radě a rozhoduje o něm ředitel školy

7.3 VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY

Vnitřní řád školní družiny vydává ředitel ZŠ a MŠ Horní Moštěnice a je přílohou tohoto dokumentu.

8. POPIS MATERIÁLNÍCH, PERSONÁLNÍCH, PSYCHOSOCIÁLNÍCH PODMÍNEK A BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ.

8.1 MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

- Školní družina je součástí základní školy a ke své činnosti využívá samostatné prostory v přízemí pavilonu prvního stupně školní budovy. Účastníci mají dostatek hraček, pomůcek, stolních a společenských her, časopisů a sportovního náčiní.
- Z oblasti techniky školní družina disponuje TV s USB vstupem, CD přehrávačem, DVD přehrávačem.
- Pro hry a další aktivity během dne využívá školní tělocvičnu, školní zahradu vybavenou herními prvky, multifunkční hřiště nebo obecní hřiště nedaleko školy. Účastníci navštěvují pravidelně školní knihovnu a keramickou dílnu.
- Třída má přiměřené osvětlení a teplotu vzduchu.

8.2 PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

- Zájmové vzdělávání zajišťují kvalifikované vychovatelky.
- Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce. Mají zájem o svůj odborný i profesionální růst, proto se dále vzdělávají. Jednají v souladu s pedagogickými i metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině.

- Denní podstatou jejich pedagogické práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, předávání nových poznatků, snaha vést žáky k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí.
- Usilují o to, aby výsledkem byla pohoda, zaujetí pro činnost, radostné chvíle strávené ve školní družině, kamarádské vztahy.

8.3 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- Pro žáky je vytvářeno prostředí pohody, příznivé sociální klima - otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhým.
- Podporuje se dostatek odpočinku, aby se žáci cítili spokojeně a bezpečně. Respektují se potřeby žáků a jejich osobní problémy.
- Činnosti vycházejí ze zájmu účastníků, nabídka aktivit je dobrovolná. Žáci jsou aktivně zapojováni do plánování, realizace a hodnocení činností.
- Účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami je věnována zvýšená pozornost při začleňování do volnočasových aktivit.

9. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ, PODMÍNKY UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců - po dobu trvání školního roku. Po projednání se zřizovatelem se činnost ŠD v době všech prázdnin přerušuje.

Časový plán ŠVP školní družiny je sestaven na dobu jednoho školního roku. Výhodou je jeho operativnost kreativně reagovat na možné měněné podmínky, propojování či přesouvání témat během dlouhodobé docházky. Obsahuje výběr možných činností, z kterých je možné volit podle aktuálního složení žáků s ohledem na jejich momentální fyzický a duševní stav.

Jednotlivá témata a náměty činností jsou uvedeny v Celoročním tematickém plánu.

Vzdělávání ve školní družině je ukončeno nejpozději ukončením 5. ročníku ZŠ.

10. HODNOCENÍ A AUTOEVALUACE

Cílem evaluace je ověřovat kvalitu veškerých činností v ŠD.

Dalším z měřítek jsou i rozhovory s rodiči dětí, pozorování jednotlivých dětí a jejich vývoje, sledování výsledků jejich práce.

VNITŘNÍ EVALUACE:

- průběžné hodnocení práce vychovatelky
- hodnocení výchovné práce ředitelem školy
- hodnocení atmosféry v družině
- hodnocení realizace ŠVP

VNĚJŠÍ EVALUACE:

- zpětná vazba od rodičů a dětí
- hodnotení ostatní veřejnosti dle prezentace výsledků ŠD

EVALUACE PRÁCE ŠD A JEJÍHO ŠVP SE ZABÝVÁ:

- činnosti družiny jako specifického zařízení
- kvalitou a efektivitou práce v ŠD
- působením vychovatelky na jednotlivé děti
- stavem materiálních podmínek
- zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví

TECHNIKY A METODY:

- denní hodnocení všech činností v ŠD - hodnocení jednotlivých činností probíhá většinou formou společné diskuze s dětmi na závěr jednotlivých činností vychovatelkou a to nejen na závěr, ale také v průběhu činností. Měřítkem pro hodnocení činností je především zájem dětí účastnit se programu a jejich chuť podílet se na jeho vytváření.
- hodnocení žáků – pochvala
- pozorování žáků a rozhovor s nimi
- prezentace ŠD ve fotoarchivu, na školním webu
- ohlasy rodičů

1. září 2023

Vypracovala: Magdaléna Ludvová

Schválil ředitel školy: Mgr. Libor Kubík

Přílohy:

Příloha 1 Vnitřní řád ŠD

Příloha 2 Celoroční tematický plán ŠD

